

President Toomas Hendrik Ilves allkirjastas täna [otsuse](#) anda Eesti Vabariigi 94. aastapäeva eel Eestile osutatud teenete tunnustamiseks 99 inimesele riiklikud autasud.

Iseseisvuspäeva eel tänab ja tunnustab meie riik teenetemärkidega inimesi, kelle pühendumus erinevatel elualadel on olnud paljudele teistele julgustuseks ja innustuseks, kirjutas riigipea otsuse eessõnas.

President Ilvese sõnul näitab riik selle tunnustuse kaudu nii oma rahvale kui ka välisilmale, millised on Eesti väärtushinnangud ja vaim, millised teod on talle olulised.

“Ma lähtun riigipeana sellest, et Eesti Vabariigi teenetemärk on Eesti Vabariigi kõrgeim tänu ja tunnustus inimesele, nii Eesti kui mõne teise riigi kodanikule, kelle töö ja tegevus on aidanud Eestit muuta paremaks, turvalisemaks, rikkamaks ning mõnigi kord on autasu saaja ilmutanud isiklikku vaprust. Ta on teinud enamat, kui tööülesanne otseselt ette näeb,” ütles president Ilves. “Teenetemärkide saajad ei ole palju, mis peaks tõstma neist igaühe väärtust ja kaalu.”

Riiklikud teenetemärgid saavad diplomaat **Daniel Erik Schaer** ning kaitsepolitsei ametnikud **Tõnu Miilvee**

ja

Peeter Oissar

, kelle läbimõeldud, professionaalne ja visa tegevus aitas koostöös teiste ametkondadega ja meie välispartneritega oluliselt kaasa mullu Liibanonis 114 päevaks pantvangistatud seitsme Eesti kodaniku vabastamisele.

Maarjamaa Risti I klassi teenetemärgi saab Ameerika Ühendriikide endine president **George W. Bush**

, kellel oli määrav roll NATO 2004. aasta laienemisele, mis liitis alliansiga Eesti ning kes seisis hiljem kindlalt Eesti sõbra ja toetajana meie välis- ja julgepoliitiliste huvide eest.

Riigivapi III klassi teenetemärgi saab 2005. aastast välisministrina töötanud **Urmas Paet**.

Maarjamaa Risti III klassi teenetemärgi saab inimõiguslane, Venemaal demokraatia eest seisja **Ljudmilla Aleksejeva**

. Valgetähe III klassi teenetemärgi saab avastusõppe edendaja ning Metsaülikooli eestvedaja ja kaasaaitaja Eestis

Mare Taagepera

. Valgetähe IV klassi teenetemärgi saab järjekindlalt inimõiguste, kodanikuvabaduste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtete eest seisnud

Silver Meikar

Eesti annab teenetemärgid meie andekatele teadlastele, kelle teadustöö on tutvustanud Eestit rahvusvaheliselt. Valgetähe teenetemärgi saavad Tallinna Tehnikaülikooli emeriitprofessor, Toronto, Cambridge'i ja Oxfordi ülikoolides töötanud tehnikateadlane **Rein Munter**, kes on ka Tallinna joogivee osoneerimistehnoloogia algatajaid ja juurutajaid; Tartu Ülikooli emeriitprofessor, Eesti üks silmapaistvaim seente uurija ja tutvustaja, loodusteadlane

Kuulo Kalamees

; keeleteadlane

Jaak Peebo

; Tallinna Tehnikaülikooli professor, keskkonnateadlane

Enn Loigu

ja Tallinna Tehnikakõrgkooli professor, geoloog

Rein Einasto

. Samuti saavad riikliku teenetemärgi kolm Eesti noorema põlvkonna teadlast: professor

Maarja Kruusmaa

Tallinna Tehnikaülikoolist, kelle osalusel pandi alus ülikooli biorobotika keskusele ning kes on seotud kujumuutvate robotmannekeenide arendamisega ja rakendamisega ettevõtluses; Tartu Ülikooli õppejõud

Mart Noorma

, kelle eestveetav tudengisatelliidi meeskonna tegevus on tõstnud noorte huvi loodustäppisteaduste ja tehnoloogia valdkondade vastu; professor

Ülo Niinemets

, Eesti Maaülikooli keskkonnamuutustele kohanemise teaduse tippkeskuse ENVIRON juhataja.

Teenetemärgid saavad ka mitmed kultuuritegelased. Nende seas on skulptor **Mati Karmin**, saksofonist ja helilooja

Villu Veski

, näitleja ja õpetaja

Laine Mägi

, muusik ja telerežissöör

Jaanus Nõgisto

, kunstnik ja kirjanik

Toomas Vint

, Eesti mõtteloo üks kujundajaid ja ajakirja Akadeemia peatoimetaja

Toomas Kiho

, Eesti tantsukultuuri üks hoidjaid ja arendajaid

Ants Tael

, koorijuht ja mulluse noorte laulu- ja tantsupeo programmijuht

Raul Talmar

, Eesti 1970. aastate modernistliku arhitektuuri alusepanija ja teenekas pedagoog

Toomas Rein

, kunstnik

Olav Maran

, näitleja

Tõnu Oja

, klarnetikoolkonna rajaja ja Eesti Muusikaakadeemia õppejõud, professor

Hannes Altrov

, Põlva muusikakooli rahvapilli õpetaja ja lõõtspillimuusika edendaja

Heino Tartes

, looduse uurija ja kaitsja

Uudo Timm

.

Eesti tunnustab oma kaitseväelasi. Esimese Eesti kodanikuna pärast 1938. aastat saab Kotkaristi I klassi teenetemärgi meie kaitsejõudude ülesehitaja, eelmine kaitseväe juhataja, kindral **Ants Laaneots**. Kotkaristi teenetemärgi mõõkadega saavad demineerimismeeskonna ülemana mullu NATO operatsioonil Afganistanis 92 lõhkekeha kahjutuks teinud leitnant

Martin Meos

, Afganistanis vapralt sõdinud kapral

Tarmo Lepik

ja seersant

Andres Soosaar

, kes rühma parameedikuna liikus raskelt haavatud Eesti sõdurit abistama üle maa-ala, mis ei olnud veel kõikidest isevalmistatud lõhkekehadest puhastatud. Kotkaristi teenetemärgi saavad ka kaitseväe õhutorje heidutusvõime üks loojaid, kolonelleitnant

Mati Tikerpuu

ja major

Toomas Susi

, kelle tööks oli Ämari lennubaasi arendamine NATO-ga koostöövõimeliseks lennuväljaks.

Eesti Vabariik tänab erilise pühendumuse ja sageli vaprusena oma tööd tegevaid politseiametnikke. Kotkaristi teenetemärgid saavad politsei kaasaegse eriüksuse K-komando üks rajajaid ja juhte, politseimajor **Heldur Lomp**, erinevaid kuritegusid edukalt ja leidlikult avastanud kriminaalpolitseinik **Talis Thal**, samuti Ida prefektuuri üks korrakaitsejuhte

Ain Kruuse

ja kaitsepolitseinik

Priit Pastarus

.

Eesti Punase Risti teenetemärgi saab üle 40 aasta päästealal tegutsenud **Enno Liiber** Viljandimaalt. Samuti saavad punase risti teenetemärgi vabatahtlik abistaja

Karl Mäesepp

, kes 12 aasta jooksul on toonud puudega noortele Soomest ligi poolsada elektrilist ratastooli ja on kaheksa kevade jooksul enam kui 800 keskkoolilõpetajale muretsenud tasuta lõpuriided ning pimedate ja vaegnägijate abistaja

Sülvi Sarapuu

, kes on kirjeldustölke ja kombatavate raamatute idee Eestisse tooja ja juurutaja.

Eesti Punase Risti teenetemärgi saavad ka Põhja-Eesti Regionaalhaigla onkoloogia- ja hematoloogiakliiniku juhataja ja MTÜ Eesti Vähiliit nõukogu esimees **Vahur Valvere**, Eestis esimest kopsusiirdamist juhtinud

Tanel Laisaar

Tartu Ülikooli Kliinikumist ning staažikas naistearst

Ene Palo

.

Riik tunnustab ajaloo talletajaid. Valgetähe teenetemärgi saavad Tartu Ülikooli õppejõud, arheoloog **Ain Mäesalu**, kes on ligi 30 aasta jooksul uurinud muinas- ja keskaegseid linnuseid; Tartu Jaani kiriku terrakotta-skulptuuride uurija ja pikaajaline teaduslik konserveerija, kunstiteadlane **Eve Altoa** ning professor **Toivo Ülo Raun**, Baltimaade ja Soome ajaloo uurija Ameerika Ühendriikide Indiana Ülikoolis. Maarjamaa Risti teenetemärgi saab aga Peterburi ajaloolane

Anatoli Razumov

, massirepressioonide uurija, kes on talletanud üle 1500 omaaegses Leningradis hukatud eestlase mälestuse.

Tänuks ja tunnustuseks saavad teenetemärgi ka **Juta Saharova** ja **Leonida Rebane**, kes 4. juulil 1941 Kilingi-Nõmme lähedal Liivamäe lahingus astusid koos teiste kohalike vabatahtlikega vastu hävituspataljoni rünnakule, tegutsedes sanitari ja meditsiiniõena.

Eesti tänab õpetajaid, kes on õhutanud oma õpilastes teadmisi- ja tarkusjahu. Valgetähe teenetemärgi saavad Tallinna 53. keskkooli keemiaõpetaja **Vladimir Ossipov**, Hugo Treffneri

gümnaasiumi matemaatikaõpetaja

Hele Kiisel

, kutseõpetajate koolitussüsteemi arendaja

Ants Tarraste

, kauaaegne eesti keele õpetaja ja õpikute autor

Aino Siirak

, aga samuti Balti-Vene Uuringute Keskuse direktor

Vladimir Juškin

.

Riiklike teenetemärkidega tunnustatakse Eestile tuntust toonud sportlasi ja treenereid.

Valgetähe teenetemärgi saavad sumomaadleja ja Jaapanis edukalt Eestit tutvustanud **Kaido**

Höövelson

, võrkpalli rahvusmeeskonna peatreener

Avo Keel

, Eesti jalgpallikoondise peatreener

Tarmo Rüütli

, maadlustreener

Jakob Proovel

, puuetega sportlaste ujumistreener

Õne Pollisinski

ja rattatreener

Erich Perner

Pärnumaalt.

Eesti tänab ka ajakirjanikke, kelle töö ja looming on aidanud avardada meie kõigi maailmapilti.

Teenetemärgid saavad Klassikaraadio peatoimetaja **Tiia Teder**, Eesti Rahvusringhäälingu

Narva stuudio toimetaja

Jüri

Nikolajev

, kauaaegne maakonnalehe "Sakala" peatoimetaja

Eve Rohtla

ning mitme aastakümne jooksul Eesti lugu ja inimesi jäädvustanud nüüdne "Postimehe"

fotokorrespondent

Peeter Langovits

.

Eesti annab teenetemärgid ettevõtjatele, kelle tegevus on aidanud kaasa ka piirkonna arengule.

Autasustatute seas on praeguse põlevkivikeemiatööstuse üks võtmeisikuid **Nikolai Petrovitš**

aktiaseltsist VKG OIL, AS Viljandi Metall üks juhte

Jaak Sulg

, ekspordile suunatud ettevõtte AS Lenne üks omanikke

Meeli Leeman

, kalatööstusettevõtte M.V.Wool looja

Mati Vetevool

.

Valgetähe teenetemärgi saab ka Eesti Ametiühingute Keskliidu volikogu endine esimees, sotsiaaldialoogi edendaja **Helle-Mai Enniko**.

Eesti tunnustab kohaliku elu edendajaid. Valgetähe teenetemärgi saavad kodu- ja kultuuriloo uurija **Eli Maanso** Puurmanist, MTÜ Eesti Külaliikumine Kodukant üks juhte **Sirje Vinni**, vabatahtlik kultuuri ja spordi eestvedaja Koerus ja Järvemaal laiemalt

Uno Aan

, Kullamaa kultuurimaja direktor

Loit Lepalaan

, kes on ka kohaliku muusikaseltsi ja kihelkonnamuuseumi asutaja ning Hiiumaa folkloori uurija ja koguja tantsurühmade juhendaja

Helle-Mare Kõmmus

.

Eesti Punase Risti teenetemärgid saavad vabatahtlikud vere loovutajad **Asta Aleinik**

Pärnumaalt,

Vambola Sepp

Tartust ja

Heiki Valdek

Tartumaalt, kes kõik on loovutanud verd üle 100 korra.

Eesti tänab oma sõpru ja toetajaid välismaal. Maarjamaa Risti teenetemärgi saavad teiste seas ka Leedu parlamendi asespiikri nõustaja **Dainius Dabašinskas** kui Eesti-Leedu koostöö jõuline edendaja, Eesti-Saksa koostöö tulemuslik edendaja

Hiltrud Kaufmann-Friedrich

, Eesti-Prantsusmaa suhete edendaja

Denis Pietton

, Washingtoni Ülikoolis Balti õpingute programmi üks rajajaid, professor

Guntis Šmidchens

, Eesti-Soome inseneride koostöö edendaja

Ari Impivaara

, Briti-Eesti Assotsiatsiooni esimees

Neil Macrae Taylor

, Jaapani-Eesti kultuuri- ja majandussuhete toetaja

Sadayuki Sakakibara

, Eesti-Soome Kaubandusühingu auesimees

Erkki Olavi Auvinen

.

Eesti teenetemärgi saavad ka Peterburi eestlaste kogukonna üks liidreid **Küllli Sulg**, Moldova Eesti Seltsi asutaja ja Eesti aukonsul Moldovas

Igor Gontšarov

, Norra-Eesti Ühingu esimees

Else-Jannike Kuum

.

President Ilves annab teenetemärgid üle 23. veebruaril Tartu Ülikooli aulas.

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229